
Avtalspension SAF- LO och Livsarbetstidspension

Försäkringsvillkor 2022

Dessa villkor gäller för avtal tecknade från och med 1 januari 2014 och efter.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. I Avtalspension SAF-LO och Livsarbetstidspension kan följande försäkringar ingå	3
2. Behörighet att teckna försäkring	3
3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd	3
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd	3
5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal.....	3
6. Hälsoprövning	3
7. Premie och premiebetalning	4
8. Förvaltning av försäkringskapitalet.....	4
9. Äganderätt samt rätt att ändra eller förfoga över försäkringen.....	4
10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse.....	5
11. Återköp.....	5
12. Flytt av försäkringskapital.....	5
13. Begränsningar i försäkringens giltighet.....	5
14. Avgifter	5
15. Åtgärder för utbetalning	5
16. Tidpunkt och sätt för utbetalning	5
17. Räntebestämmelser vid utbetalning.....	6
18. Förmånstagare	6
19. Avkastningsskatt	7
20. Preskription	7
21. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	7
22. Information till den försäkrade.....	7
23. Ansvarsbegränsning	7
24. Behandling av personuppgifter	7
25. Skaderegistrering.....	7
Produktvillkor.....	9
Ålderspension.....	9
Ordförklaringar.....	11
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	12

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv
Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer 516401-8284 och med säte i Stockholm.

Dessa villkor gäller för de försäkringsåtaganden
Handelsbanken Liv tillhandahåller i form av fondförsäkring enligt Avtalspension SAF-LO och Livsarbetstidspension.

Livsarbetstidspension tecknas som en separat försäkring men följer i övrigt de val som görs för Avtalspension SAF-LO. Fondförsäkring för Avtalspension SAF-LO bygger på överenskommelser mellan kollektivavtalsparterna Svenskt Näringsliv och LO. Livsarbetstidspension bygger på överenskommelser mellan förbundsparterna.

Försäkringsavtalet grundar sig på sig på de uppgifter som försäkringstagaren eller försäkrad skriftligen alternativt via e-legitimation lämnat Handelsbanken Liv eller valcentralen Fora, som administrerar den försäkrades val.

Utöver dessa villkor gäller försäkringsavtalslagen eller allmän svensk lag i övrigt. Innehållet i kollektivavtalet kan få betydelse för tillämpningen av försäkringsavtalet.

1. I Avtalspension SAF-LO och Livsarbetstidspension kan följande försäkringar ingå

- Ålderspension
- Ålderspension med återbetalningsskydd

2. Behörighet att teckna försäkring

Avtalspension SAF-LO kan tecknas i Handelsbanken Liv av den som arbetar hos arbetsgivare som tecknat tjänstepensionsavtalet Avtalspension SAF-LO och som i övrigt uppfyller de krav som pensionsavtalet ställer för pensionsval.

Försäkringen tecknas med arbetsgivaren som försäkringstagare och den anställde som försäkrad.

3. Ikraftträdande av avtal och inträde av försäkringsskydd

Försäkringsavtal börjar gälla när Handelsbanken Liv har fått besked om den försäkrades val från Fora. I de fall hälsoprövning krävs, ska den försäkrade dessutom ha genomgått av Fora godkänd hälsoprövning.

Försäkringsskyddet inträder när Fora meddelat Handelsbanken Liv om den försäkrades val under förutsättning att premien eller inflyttat kapitalet därefter överförs till bolaget.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet och försäkringsskyddet upphör vid försäkringstidens slut, det vill säga när försäkringen är slututbetald, om inget annat anges i försäkringsbeskedet eller när försäkringen sägs upp.

Vid flytt av försäkringskapital upphör försäkringsansvaret när kapitalet lämnat Handelsbanken Liv för vidare förmedling via Fora till mottagande försäkringsbolag.

Handelsbanken Liv kan inte säga upp avtal om försäkring före försäkringstidens slut om inte försäkringstagare eller försäkrad, genom att lämna oriktig eller ofullständig uppgift, begår brott mot upplysningsplikten enligt försäkringsavtalslagen.

När uppsägning av ett försäkringsavtal från Handelsbanken Livs sida fått verkan medför uppsägning att försäkringen kan nedsättas enligt punkt 13.

5. Handelsbanken Livs rätt att ändra försäkringsavtal

Handelsbanken Liv har rätt att under försäkringstiden ändra villkor för försäkringsavtalet om det behövs på grund av avtalets art eller annan särskild omständighet. Ändringen kan avse beräkningsåtaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt.

Andra särskilda omständigheter är till exempel att det kollektivavtalade pensionsavtalet ändras, ändring av lagstiftning, lagtillämpning, myndighets föreskrift, eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet som Handelsbanken Liv inte råder över. Det kan även vara omförhandling av administrationsavtalet mellan Fora och Handelsbanken Liv.

För att en ändring i försäkringsvillkoren ska få verkan mot försäkrad ska detta skriftligen informeras.

Pensionsnämnden ska också ha godkänt ändringen. Ändringen gäller då från nästkommande premieöverföring och får med vissa undantag verkan för redan uppkommit kapital. Om premieöverföringen avslutats börjar ändringen att gälla när den försäkrade fått informationen från Handelsbanken Liv.

Ändringar på grund av ändrad lagstiftning, lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Förlängning av försäkring

Handelsbanken Liv har rätt att förlänga försäkring med ett år från avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkrad inte svarar på bolagets årliga avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten. Om den försäkringen förlängs fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor, som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt. Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 16.

6. Hälsoprövning

Vid nyteckning av Ålderspension eller Ålderspension med återbetalningsskydd krävs ingen hälsoprövning.

Hälsoprövning kan krävas vid vissa typer av ändring, vilket framgår av produktvillkoren. Regeln om ändringsrätt vid

inträffad familjehändelse innebär dock begränsningar i kravet på hälsoprövning.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades begäran om ändring samt fullständiga handlingar lämnats till Fora.

7. Premie och premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren. Fora fakturerar arbetsgivaren och ansvarar för att premien vidarebefordras till Handelsbanken Liv. Varje premie ger upphov till ett visst försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Handelsbanken Liv tillämpar, samt den avkastningsskatt som bolaget är skyldig att betala.

Rättelse av för högt inbetald premie kan innebära att beloppet återtas från försäkringen.

Återbetalning sker till Fora och med stöd av administrationsavtalet mellan Handelsbanken Liv och Fora. Försäkringskapitalet minskas på så sätt att försäkringen får samma värde som om denna premie inte betalats in.

8. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i försäkringen placeras i sådana fonder som enligt Handelsbanken Livs regler kan knytas till försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att bestämma ett högsta antal fonder som samtidigt får vara knutna till försäkringen. Fondandelarna ägs av Handelsbanken Liv men bolaget har inte något ansvar för värdeutvecklingen.

När och hur placeras premie och kapital vid flytt in

Första premien kan placeras i försäkring tidigast när försäkringsavtalet börjat gälla. Placering av fondandelar sker inom fem bankdagar efter det att Handelsbanken Liv tagit emot uppgift om den försäkrades val och premien mottagits. Det gäller även kommande premier och kapital som flyttas in till försäkringen. Placering sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs som Handelsbanken Liv på objektiva grunder har bestämt.

Premie och kapital för Avtalspension SAF-LO placeras i den entrélösning som Handelsbanken Liv anvisar. Entrélösningen innebär att den försäkrade lämnar fullmakt för Handelsbanken Liv, att så länge, och i den omfattning bolagets entrélösning gäller för försäkringen, i den försäkrades ställe utöva placeringsrätten i enlighet med försäkringsavtalet. Entrélösningen är beskriven på våra digitala mötesplatser.

För Livstidsarbetspension gäller att premie och kapital placeras i den entréfond som Handelsbanken Liv vid varje tillfälle anvisar. Aktuell fond finns beskriven i förköpsinformationen som finns på våra digitala mötesplatser.

Den försäkrade kan göra eget fondval.

Försäkringen tillgodoses inte någon ränta innan fondplacering sker.

Ändra placeringsprofil och byta fonder

Den försäkrade har rätt att byta fonder för försäkringskapitalet samt ändra placeringsprofil för kommande premier inom tillämpligt fondutbud.

Försäkringskapitalets värde vid byte av fond är aktuellt fondandelsvärde.

Fondbyte sker inom fem bankdagar från begäran. Begäran om ändring av placeringsprofil och fondbyte görs på våra digitala mötesplatser.

Handelsbanken Liv tar hänsyn till en omplaceringsorder per dag och är inte skyldig att genomföra ofullständiga eller felaktigt ifyllda sådana. De får heller inte skickas som e-post.

Om försäkringstagare/försäkrad/förmånstagare har adress i USA, eller annat land med restriktioner för handel med fonder, kan rätten att byta fonder på försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Ändra fondutbud

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför Handelsbanken Livs kontroll, förbehåller sig Handelsbanken Liv rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond placeras då i annan lämplig fond eller, om sådan inte finns, i en kort räntefond, s k penningmarknadsfond.

Handelsbanken Liv informerar den försäkrade och Fora innan sådan förändring och/eller fondbyte görs. Handelsbanken Liv har inte rätt att ta ut avgift för detta.

Handelsbanken Liv får inte utan Foras godkännande medverka till stängning eller förändring av entrélösningen eller övriga valbara fonder inom Avtalspension SAF-LO.

Övrigt

Försäkring vars försäkringskapital inte helt omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Handelsbanken Livs tillämpade antagande om livslängd för denna försäkring. Handelsbanken Liv har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

9. Äganderätt samt rätt att ändra eller förfoga över försäkringen

Arbetsgivaren är försäkringstagare och den försäkrade är oåterkallelig förmånstagare i fråga om rätten till förmånen. Behörighet att förfoga över försäkringen tillkommer i första hand den försäkrade och i andra hand förmånstagarna.

Ändring kan inte, utan samtycke från Handelsbanken Liv, ske på annat sätt än vad som framgår av försäkringsavtalet, dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Den försäkrade har istället för försäkringstagaren rätt att vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan:

- vid pensioneringstillfället ändra pensionsålder och utbetalningstid

- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd. I förstnämnda fall efter familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Vid tillägg av återbetalningsskydd för enbart framtida premier krävs inte familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Se även under punkt 10.
- byta fonder på försäkringskapitalet
- ändra förmånstagarförordnande
- byta placeringsprofil för kommande premier
- flytta försäkringskapital

Vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet sker automatiskt överlåtelse av försäkringen till den nye arbetsgivaren.

Ändring från tjänstepension till privat pension kan inte ske.

Pantsättning kan inte ske. Försäkringen får heller inte ändras på sådant sätt att de inte längre uppfyller inkomstskattelagens regler.

Efter den försäkrades död har förmånstagar rätt att ändra i försäkringsavtalet i den utsträckning som anges i produktvillkoren.

10. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att, utan hälsoprövning, byta till försäkring med återbetalningsskydd även för intjänat kapital om den försäkrade gifter sig eller inleder sådant samboende som avses i Sambolagen eller får arvsberättigat barn.

Skriftlig begäran om ändring görs till Fora och måste göras inom ett år från sådan händelse.

Ändringsrätten gäller till dess att ålderspensionen börjar betalas ut.

11. Återköp

Försäkringen kan inte återköpas.

12. Flytt av försäkringskapital

Försäkrad har rätt att föra över försäkringskapital i en eller flera försäkringar till annan försäkring som är godkänd av kollektivavtalsparterna. Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen och regler i administrationsavtalet mellan Fora och Handelsbanken Liv.

Begäran om flytt ska göras till Fora. Flytt kan inte göras om försäkrad avlidit, eller om utbetalning pågår. Flytten genomförs inom de antal bankdagar som Fora aviserar, normalt 14 bankdagar, efter att Handelsbanken Liv tagit emot den definitiva flyttbegäran från Fora.

Det flyttbara försäkringskapitalet utgörs av fondandelarnas värde vid tidpunkten för försäljning.

Genomförs flytten senare än av Fora senaste angiven dag beräknas räntekompensation utifrån samma ränta som tillämpas för pensionsbelopp som förfallit till betalning. Se punkt 17.

13. Begränsningar i försäkringens giltighet

Har den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om hälsoförhållanden eller tidpunkt av

familjehändelse kan detta medföra inskränkning i Handelsbanken Livs förpliktelser. Detta innebär att försäkringens återbetalningsskydd kan reduceras till den omfattning det skulle ha haft med hänsyn till om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall ska Handelsbanken Liv utan oskäligt dröjsmål skriftligen meddela den försäkrade att försäkringsskyddet är reducerat.

Handelsbanken Liv har även rätt att säga upp försäkringen i enlighet med försäkringsavtalslagens bestämmelser.

Påföljderna vid oriktig uppgift gäller även mot förmånstagar.

14. Avgifter

Handelsbanken Liv tar ut avgifter för att täcka kostnader under hela försäkringstiden. Avgifter tas ut fortlöpande från försäkringskapitalet genom minskning av antalet fondandelar. Information om gällande avgifter finns på Handelsbankens webbplats.

För fonder som är knutna till försäkringen tas en fondförvaltningsavgift ut.

Eventuell rabatt på fondförvaltningsavgiften beräknas och tillförs försäkringen fortlöpande genom köp av nya fondandelar enligt samma fördelning som gäller för befintligt fondbesittande.

Information om gällande fondförvaltningsavgift och eventuell rabatt finns på Handelsbankens webbplats.

Storleken på avgifterna samt sättet att ta ut avgifterna kan ändras under försäkringstiden efter godkännande av Fora.

15. Åtgärder för utbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras skriftligt till Handelsbanken Liv snarast möjligt.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet ska lämnas och skickas in utan kostnad för Handelsbanken Liv.

Medgivande för Handelsbanken Liv att för bedömning hämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Handelsbanken Liv begär det.

Innan utbetalning görs har Handelsbanken Liv rätt att begära in underlag för bedömning om skatteavdrag.

16. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Efter ansökan om uttag av pension sker utbetalning till den försäkrade under avtalad utbetalningstid. Utbetalningen av försäkringens fondandelar fördelas under utbetalningstiden enligt de regler som Handelsbanken Liv tillämpar för den aktuella försäkringen. Fördelning sker med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd,

prognosränta, framtida avgifter och framtida uttag av skatt. Handelsbanken Liv har rätt att ändra dessa antaganden.

Vid utbetalningar av pension på grund av den försäkrades död beräknas utbetalningen inför varje utbetalningstillfälle med hjälp av gällande antaganden vid beräkningstillfället. Handelsbanken Liv är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Handelsbanken Livs huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt punkt 15 i detta villkor. Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Utbetalning sker till den kurs som noterats, eller som Handelsbanken Liv på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Handelsbanken Liv tillämpar har Handelsbanken Liv vid periodiska utbetalningar rätt att ändra utbetalningstiden samt förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Handelsbanken Liv rätt att betala ut hela försäkringskapitalet med ett engångsbelopp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet.

Utbetalningssätt

Handelsbanken Liv har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Handelsbanken Liv har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

17. Räntebestämmelser vid utbetalning

Dröjsmålsränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

Förräntningsrörelseränta

Kan en utbetalning inte verkställas trots att Handelsbanken Liv vidtagit de åtgärder för reglering av försäkringsfallet som åvilar bolaget betalas ränta på förfallet belopp. Om utbetalning av pension sker senare än en månad efter rätten till ersättning inträtt betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp. Förräntningen sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

18. Förmånstagare

Livsfallsutbetalning

Utbetalning av ålderspension sker till den försäkrade.

Dödsfallsutbetalning

Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare. Den försäkrade har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare. Har inget förordnande anmälts till Fora gäller det generella förordnande som anges i produktvillkoren.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den försäkrade skriftligt meddelar Fora.

Tillåtna förmånstagare

För pensionsförsäkring begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses person som den försäkrade är gift med. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapskillnad pågår.

Med sambo avses ogift person som annan ogift person sambor med på sådant sätt som avses i Sambolagen eller under äktenskapsliknande förhållanden vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de:

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller
- i vart fall stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidet barns ställe inträder övriga barn. Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare.

I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till

den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Twist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om twist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Handelsbanken Liv inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Handelsbanken Liv förfallet belopp med den räntesats som bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Handelsbanken Liv kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos Länsstyrelsen.

19. Avkastningsskatt

Handelsbanken Liv är skyldig att betala avkastningsskatt på försäkringskapitalet. Avkastningsskatt beräknas enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel.

För att täcka skattekostnaden minskas försäkringens försäkringskapital varje år med motsvarande belopp som Handelsbanken Liv har att betala i avkastningsskatt.

20. Preskription

Rätten till utbetalning preskriberas i enlighet med försäkringsavtalslagen.

21. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspråk på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från bolaget om dokumentet eller meddelandet på grund av misstag fått felaktig formulering, om inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Liv enligt dessa villkor är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten fullgjord då underrättelsen skickats, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från den försäkrade eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag meddelandet ankomststämpelsplats eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontors officiella postadress.

Den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit denne tillhanda. Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

22. Information till den försäkrade

Efter det att försäkringsavtal har träffats mellan Handelsbanken Liv och den försäkrade får den försäkrade ett försäkringsbesked som är bolagets bekräftelse på att försäkringsavtal kommit till stånd.

En gång per år informeras den försäkrade om aktuellt värde samt under närmast föregående år inbetalda premier och uttagna avgifter med mera. Aktuellt värde finns även på Handelsbankens internetjänst eller på våra digitala mötesplatser.

23. Ansvarsbegränsning

Handelsbanken Liv utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om fondtransaktion, utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svensk eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terroristattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Handelsbanken Liv självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Handelsbanken Liv ska dock göra vad som skäligen kan begäras av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkrad/försäkringstagaren.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om bolaget varit normalt aktsamt.

24. Behandling av personuppgifter

Som personuppgiftsansvarig behandlar Handelsbanken Liv personuppgifter för att kunna erbjuda och leverera de försäkringar och tjänster som vi har kommit överens om och för andra ändamål som att till exempel följa lagar och andra regler.

Utförlig information om Handelsbanken Livs behandling av personuppgifter och dina rättigheter i samband med sådan behandling finns på www.handelsbanken.se.

Har du frågor, synpunkter eller klagomål kring hur vi behandlar dina personuppgifter kan du kontakta vårt dataskyddsbud på dpo@handelsbanken.se eller skriva till följande adress:

Handelsbanken
Dataskyddsbud
106 70 Stockholm

För eventuella klagomål rörande behandlingen av dina personuppgifter kan du även kontakta tillsynsmyndigheten, Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se

25. Skaderegistrering

Handelsbanken Liv använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Handelsbanken Liv får reda på om försäkrad tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan

---

företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är
Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51

Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Alderspension

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital, som byggts upp genom inbetalning av premier. Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till försäkringen när utbetalning ska ske.

Pensionen betalas ut livsvarigt från 65 års ålder. Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 55 års ålder och utbetalningarna kan istället göras under begränsad tid.

Premie och premiebetalning

Premie överförs via Fora till Handelsbanken Liv.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare till ålderspensionen. Förmånstagarförordnandet får inte återkallas.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd finns inte.

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att pension betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Vid dödsfall innan pensionen börjat betalas ut, betalas försäkringskapitalet ut till förmånstagare i fem år. Förmånstagare har rätt att ändra starttidpunkt och utbetalningstid samt byta fonder om de är överens.

När pensionen börjat betalas ut gäller försäkringen med en garanterad utbetalningstid. Om den försäkrade vid pensioneringstidpunkten inte gjort annat val är garantitiden tjugo år med möjlighet att ändra den till mellan fem och tjugo år. Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning kommer garantitiden att överensstämja med vald utbetalningstid.

Om den försäkrade avlider sedan utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till garantitidens slut under förutsättning att förmånstagare lever.

Utbetalning sker till, om inget annat förordnande anmäls till Fora, i första hand till den försäkrades make/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 18 i de allmänna villkoren.

Utan återbetalningsskydd upphör försäkring att gälla utan att någon utbetalning sker.

Tillägg av återbetalningsskydd

Det är möjligt att lägga till återbetalningsskydd för framtida premier om återbetalningsskydd saknas. Det är även möjligt att lägga till återbetalningsskydd för intjänat

försäkringskapital vid inträffad familjehändelse enligt punkt 10 eller vid godkänd hälsoprövning.

Tillägget måste göras innan pensionen börjat betalas ut.

Borttag av återbetalningsskydd

Det är möjligt att ta bort återbetalningsskyddet.

Om den försäkrade tar bort återbetalningsskyddet efter att utbetalningen påbörjats kan den inte återinföras.

Ändring

Ändring av försäkringen kan ske enligt punkt 9 i de allmänna villkoren.

Utbetalning

Helt förtida uttag

Den försäkrade har möjlighet att ta ut ålderspension i förtid, dock tidigast från 55 års ålder. Försäkrad som får ersättning på grund av sjukdom från Försäkringskassan eller står till arbetsmarknadens förfogande och/eller uppbär arbetslöshetsersättning kan inte begära helt förtida uttag på kortare tid än 5 år före 65 år.

För att få pensionen utbetald under kortare tid än fem år före 65 år krävs pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte menas att den försäkrade helt eller delvis slutar arbeta och därigenom får en lägre arbetsinkomst. Vid sådant uttag ska utbetalningen pågå minst fram till 65 års ålder och pensionen får högst motsvara den totala inkomstförlusten i kronor räknad från uttagstidpunkten och fram till 65 år. Det är den totala pensionsutbetalningen av Avtalspension SAF-LO som avses och innebär att hänsyn måste tas till eventuellt utbetalning från flera försäkringar och /eller försäkringsgivare.

Partiellt uttag

Den försäkrade kan begära partiellt uttag under förutsättning att försäkrad delvis minskar sin arbetstid i pensioneringssyfte. Se stycket ovan "Helt förtida uttag" för definition av pensioneringssyfte. Partiellt uttag får högst motsvara:

- den procentandel av försäkringskapitalet som motsvarar minskningen av arbetstid,
- dock maximalt den inkomstförlust i kronor per månad som blir följden av den försäkrades minskade arbetstid

Det är den totala pensionsutbetalningen av Avtalspension SAF-LO som avses och innebär att hänsyn måste tas till eventuell utbetalning från flera försäkringar och /eller försäkringsgivare och max tre deluttag är tillåtet.

Partiellt uttag kan göras både före och efter 65 år, men tidigast från 55 år. Det finns ingen kortaste utbetalningstid annat än att uttag före ordinarie pensionsålder alltid ska pågå fram till 65 år.

Ändra utbetalningstid

I samband med ansökan om utbetalning av ålderspension kan utbetalningen istället för livsvarig ske under kortare tid, lägst 5 och högst 20 år. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år, utöver den tid som pensionen redan har betalats ut efter av Handelsbanken Liv godkänd hälsoprövning.

Om utbetalningarna påbörjats kan förlängning av utbetalningstiden inte göras förrän dessa pågått i fem år.

Ändra pensionsålder

Det är möjligt att skjuta upp pensionsåldern till valfri tidpunkt.

Anmäl ändring

Ändring av pensionsålder, helt eller partiellt uttag samt ändrad utbetalningstid görs till Handelsbanken Liv. Anmälan om tillägg/borttag av återbetalningsskydd, ändra förmånstagarförordnande samt flytt av försäkringskapital görs till Fora.

Skatteregler

Försäkringen är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T) och omfattas av avkastningsskatt.

Ordförklaringar

Entréfond är en fond där pengarna blir placerade innan försäkrad gjort ett aktivt val av fond eller inte gör något val alls. En försäkring kan innehålla fler entréfonder.

Fond består av aktier och andra värdepapper och förvaltas av ett fondbolag. Någon garanti för viss värdeutveckling lämnas inte.

Förmån: Med förmån avses den ersättning som betalas ut från en försäkring.

Förmånstagare är den eller de personer som har rätt till utbetalning från försäkringen.

Försäkrad är den anställde.

Försäkring är det enskilda försäkringsavtalet för den försäkrade som avtalats mellan Handelsbanken Liv och försäkringstagaren/den försäkrade.

Försäkringskapital är det aktuella värdet på försäkringen. Försäkringskapitalet påverkas bland annat av inbetalda premier, avgifter och avkastning.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som är ägare av försäkringen.

Placeringsprofilen anger i procent hur kommande premier och flyttat försäkringskapital till försäkringen fördelas mellan valda fonder.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen i inkomstskattelagen.

Återbetalningsskydd innebär att pensionen betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades dödsfall.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgåas har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Du har även möjlighet att kontakta instanser utanför försäkringsbolaget

Pensionsnämnden tar på begäran upp och prövar frågor rörande tolkning och tillämpning av Avtalspension SAF-LO.

Pensionsnämnden
101 56 Stockholm

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se